

EXPUNERE DE MOTIVE

1. *Indo-europana* este un concept logic, dedus și formulat, la 1786, de **William JONES, pe atunci, Președinte al Curții Supreme din Bengal**. Ajuns în India, numit în funcție de regina Marii Britanii, JONES s-a apucat să învețe sanscrita.

Cum știa de acasă greaca veche și latina, constată că între **sanskrită, greaca veche și latină, există asemănări izbitoare, iar unele din acestea se găsesc și în alte limbi**.

De aici a tras concluzia că aceste limbi trebuie să provină dintr-o *limbă mamă* care, probabil, a dispărut.

Neștiind cum se numea această limbă mamă, dar pentru că urme ale ei se găseau și în India și în Europa, a numit-o cu un termen generic, care să reflecte spațial, *indo-europeana comună*.

N-am găsit vreo remarcă a lui **William JONES** că cele mai cunoscute **limbi culte (sanscrita, elina și latina clasică)** provin, toate, dintr-o limbă populară.

2. Marele istoric francez **Camille JULLIAN (1859-1933)** scrie:
indo-europeana este problema cea mai pasionantă, poate, din istoria umanității, iar Pierre LEVEQUE (L'aventure grecque, 1964, P. 27), referitor la indo-europeană, scrie: Avem a face cu unul din fenomenele cele mai importante din istoria mondială.

3. Cu 11 ani înainte de **W. JONES**, Școala de la Alexandria (a se vedea **Jean Sylvain BAILLY**, *Histoire de l'astronomie ancienne depuis son origine jusqu'à l'établissement de l'École d'Alexandrie, Paris, 1775*) constată existența unui popor anterior marilor civilizații: atunci când se examinează atent situația astronomiei în Caldeea, India și China se găsesc aici mai curând resturile decât elementele unei științe. Există metode destul de exacte pentru calculul eclipselor, dar nu sunt practici oarbe, fără nici o idee asupra principiilor acestor metode sau a cauzelor fenomenelor (p.18.)

Astronomia este opera unui popor anterior, distrus printr-o mare revoluție.

Nu am găsit în lucrările savanților europeni vreo încercare de a afla ce nume purta, unde a trăit și când acest popor anterior.

4. În schimb, numeroși savanți, mai ales occidentali, s-au dedicat cercetărilor în vederea descoperirii indo-europenei comune.

Nu este aici locul pentru un bilanț al acestor cercetări, deși ne este la îndemână o listă cuprinzătoare a unora din acești savanți.

Rezultatele obținute până în prezent, nu sunt deloc încurajatoare, dar cercetările s-au orientat mai ales pe idiomuri din afara spațiului matcă al Europei.

5. În continuare vom prezenta, foarte pe scurt, constatări ale unor savanți apuseni și rezultatele unor cercetări ale unor Universități celebre care trimit la Spațiul Carpatic ca loc de pornire al culturilor și civilizațiilor din spațiul indo-european.

5.1. Prin anii 60 ai secolului XX, Universitatea Californiei din Los Angeles (UCLA), întreprinde, la sugestia Prof. Franklin D.MURPHY, cancelarul acestei universități, o cercetare asupra resturilor arheologice din mileniul V î.e.n. în toată Europa.

În acest scop o trimite în Europa pe profesoara de arheologie la UCLA Marija GIMBUTAS.

Rezultatele cercetării se văd în fig. 1 și 2, anexate.

Cu excepția Spațiului Carpatic și a unor zone pericarpatice care produc o civilizație uimitoare începând din mileniul VII î.e.n., Europa este, în epocă, o imensă pată albă.

Toate civilizațiile străvechi ale Europei (6500 / 3500 î.e.n. au ca punct de pornire Spațiul Carpatic (v. Marija GIMBUTAS, *The Goddesses and Gods of old Europe*, California Press, Berkley, fig. II, III, IV, VII, VIII).

Cercetătoarea însăși scrie: *Nu este clar ce a determinat impulsul inițial pentru dezvoltarea culturală a vechii civilizații Europene. Nu există nici o dovedă arheologică că imigranții care cunoșteau cultivarea plantelor și domesticirea animalelor au venit dinspre Orientul Apropiat.*

După impactul inițial, Vechea Europă și-a urmat propriul drum, generând o serie de culturi care prin asemănarea lor, prin legăturile reciproce și prin realizările lor unifică și disting această civilizație, diferită de cea a Orientului Apropiat, precum și de cea a vechilor europeni de la nord și vest (Marija GIMBUTAS, *Civilizație și cultură*, Editura Meridiane, 1969, p. 55).

5.2. În 1922, Universitatea din Cambridge (Marea Britanie) publică o lucrare impresionantă (8 volume a cca 800 p. fiecare) intitulată *The Cambridge History of India/Istoria Indiei* scrisă de Universitatea din Cambridge.

Din păcate, această cercetare a universității din Cambridge nu se găsește în Bibliotecile publice din România, deși este fundamentală pentru istoria culturii și civilizației europene și a Asiei vestice.

În continuare, cităm rezumativ câteva paragrafe din această operă piatră de hotar pentru istoria veche a Europei (vol.I, cap.III, p. 67-71):

**Universitatea din Cambridge:
Carpații, leagănul civilizației Euro-Indo-Iranice**

The climate in which they lived belonged to the temperate zone... To their habitat we may assign, with considerable certainty, the oak, the beech, the willow, and some coniferous trees. The birch seems to have been known to them and possibly the lime; certainly the elm. (p.67), subl.ns.

(They) were in all probability not a nomad but a settled people. (They) seem also to (p.67) have been familiar with corn (p.68).

The usefull animals best known to them were the ox and cow, the sheep, the horse, the dog, the pig, and probably some species of deer. The ass, the camel and the elephant were apparently unknown to them in early times. Of birds, we may gather from the languages that they knew the goose, and the duck. The most familiar bird of prey was apparently the eagle. The wolf and bear were known, but not the lion or the tiger (p.67, 68).

From these data is it possible to locate the primitive habitat from which the speakers of these languages derived their origin?

It is not likely to be India, as some of earlier investigators assumed, for neither flora nor fauna, as determined by their language, is characteristic of this area... still less probable is the district of the Pamirs, one of the most cheerless regions on the face of the earth. Central Asia, which has also been contended for as their home, is not probable, even if we admit that its conspicuous lack of water, and

Arienii primitivi trăiau în zona temperată, cunoșteau cu mare certitudine stejarul, fagul, salcia, anumite specii de conifere și, se pare, mesteacănul, posibil teiul și, mai puțin sigur, ulmul.

După toate probabilitățile erau sedentari, pentru că, după câte se pare, grâul le era familiar.

Animalele folosite cele mai cunoscute erau: boul și vaca, oaia, calul, câinele, porcul și unele specii de cerb. În timpurile străvechi, se pare, nu cunoșteau măgarul, cămila și elefantul. Dintre păsări, putem deduce din limbă că ei cunoșteau gâsca și rața. Cea mai familiară pasare răpitoare era, după cât se pare, aquila (uliul). Lupul și ursul erau cunoscuți, dar nu leul și tigrul.

Din aceste date este posibil să localizăm habitatul primitiv din care își trag originea vorbitorii acestor limbi?

Nu este probabil (ca habitatul primitiv) să fie India, cum presupun primii investigatori, întrucât nici flora, nici fauna, cum se reflectă ele din limbă, nu sunt caracteristice acestei zone. Si mai puțin probabil este Pamirul, una din cele mai mohorîte regiuni de pe fața pământului. Nu este probabil ca "Asia Centrală", considerată și ea ca loc de baștină al arienilor, să fi îndeplinit acest rol, chiar dacă

consequent sterility in many areas, is of later development.

If indeed these early men knew the beech, they must have lived to the west of a line drawn from Königsberg in Prussia to the Crimea and continued thence through Asia Minor. In the Northern plains of Europe there is no area which will satisfactorily fulfill the conditions. As we know it in primitive times it is a land of great forests.

Is there any part of Europe which combines pastoral and agricultural country in close connexion, which has in combination hot low-lying plains suitable for the growth of grain, and rich upland pasture suitable for flocks and herds, and the same time trees and birds of the character already described?

There is apparently only one such area in Europa, the area which is bounded on its eastern side by the Carpathians, on its south by the Balkans, on its western side by the Austrian Alps and the Böhmer Wald, and on the north by the Erzgebirge and the mountains which link them up with the Carpathians (.68).

In this area indeed were the original habitat – and, curiously, though it fulfills so many of the conditions, it seems not before to have been suggested – the spread of the Indo-Germanic languages becomes easily intelligible.

admitem că lipsa evidentă a apei și, deci, sterilitatea mai multor zone, ar fi un fenomen mai recent.

Dacă într-adevăr acești oameni cunoșteau **fagul** trebuie să fi locuit la vest de o linie care pleacă de la Königsberg, în Prusia, pînă în Crimeea și, de acolo, continuă prin Asia Mică. Nu există o zonă care să îndeplinească aceste condiții în câmpiiile din nordul Europei. După cîte știm, **în timpurile primitive era o țară acoperită de păduri.**

Există vreo parte a Europei care combină **agricultura cu păstoritul**, strîns legate una de cealaltă, care să aibă șesuri calde, potrivite culturii grâului și pășuni bogate, la altitudine, **necesare turmelor și cirezilor**, și, în același timp, arbori și păsări de felul celor menționate mai sus?

Există, după toate aparențele, o singură astfel de arie în Europa, anume aria delimitată la est de Carpați, la sud de Balcani, la vest de către Alpii Austriei și Böhmer Wald, și la nord de către Erzgebirge și munții care fac legătura cu Carpați.

Dacă această zonă este într-adevăr habitatul original - și, destul de curios, că deși îndeplinește atît de multe condiții, nu pare să fi fost propusă pînă acum - răspîndirea limbilor indo-germanice devine ușor de înțeles.

Dacă, după cercetările Universității din Cambridge, atât indienii cât și europenii provin din Spațiul Carpathic ar părea normal ca cercetările privind *indo-europeana* să înceapă cu spațiul originar.

Din păcate, în istoria științei, factori extraștiintifici au intervenit de numeroase ori și cercetările au fost îndepărtate de făgașul lor logic.

Dacă n-o fac străinii, nu trebuie să cercetăm noi însine realitatele Spațiului nostru propriu?

Alexander von HUMBOLDT spune: *Capacitatea de a lămuri propria istorie constituie pentru fiecare popor piatra de încercare a maturității sale*, iar ROISEL, *L'idée spiritualiste*, p. 157 scrie: *L'histoire de l'humanité est celle de ses réves/Istoria umanității este aceea a viselor sale*.

Cercetarea Universității din Cambridge având drept criterii factori naturali, de mediu (a se vedea și MONTESQUIEU, *De l'esprit de lois* (1748): *popoarele sunt predestinate în istorie prin geografie*, dar și Th. MOMMSEN, *Istoria României*, 1863, VOL. I, p. 22: *Destinul istoric al popoarelor a fost prescris de natura terenului* și.a., este întărită hotărâtor de cercetarea UCLA privind resturile arheologice din mileniul V î.e.n. pe care am prezentat-o pe scurt mai sus.

Atunci de ce să nu începem noi însine cercetarea locului pe care trăim de milenii?

Profesorul universitar finalandez Valentin KIPARSKI, în "Neuphilologische Mitteilungen", XLV, 1944, p. 42, scrie că *du point de vue de la linguistique, la roumain est la langue la plus intéressante de l'Europe/din punct de vedere lingvistic română este limba cea mai interesantă din Europa*.

Eminentul romanist francez Jacques GOUDET, președinte al Universității din Lyon, în articolul *La romanité orientale: considérations méthodologique*. În "Dacoromania, Jahrbuch für östliche Latinität". nr. 3, 1975-1976, Freiburg/München, p. 197-218, scrie: *le roumain constitue la pierre angulaire de toute linguistique romane/româna este piatra unghiulară a întregii lingvistici române*.

Jean-Claude BOUVIER, într-un articol cu titlul *Orientalité ou hyper-romanité du roumain?/Orientalitate sau supranormalitate a românei?*, publicat tot în "Dacoromania", citată mai înainte, p.219-226, conchide: *les écarts par rapport au <<modèle>> roman sont souvent pour le roumain un moyen d'affirmer sa profonde romanité, et même, osos le dire, son hyperromanité/deosebirile în raport cu <<modelul >> român sunt adesea pentru română un mijloc de-a afirma profunda sa romanitate și chiar, îndrăznim s-o spunem, supra-romanitatea sa*.

În *De Literis & Lingua GETARUM sive Gothorum*, publicat în 1593 în latină, Bonaventura VULCANIUS îl citează pe omul de stat roman CATO care scrie: *quod Getae etiam ante Romam conditam heroum suorum res praeclare gestas carmine conscriptas ad tibiam cecinerint, quod multo post tempore à Romanis factitatum scribit Cato/că getii chiar înainte de fondarea Romei au cântat din flaut faptele mărețe ale eroilor lor alcătuite în poezii, ceea ce s-a făcut mult mai târziu de către romani, precum scrie Cato*.

Numărul savanților străini care au scris elogios despre limba română este foarte mare, dar nu-i putem cita pe toți, astfel că ne oprim aici.

Să ne fie îngăduit să-l cităm, pentru ilustrare, și pe cel mai important dintre membrii Școlii Ardelene, pe Petre MAIOR, *Dissertație/Pentru începutul limbei românești*, 1812 (citat după *Scieri I*, Ed. Minerva, 1976, ediție critică de Florea FUGARIU, p.311).

Aceasta laste adeverii, precum văzum deasupra, că nu limba lătinească cea proastă s-au făcut din limba lătinească cea corectă, ci ceasta din ceeaia. De aci, măcar că ne-am deprins a zice că limba românească e fiică limbei lătinești, adică ceii corecte, totuși de vom vrea a grăi oblu, limba românească e mamă limbei ceii lătinești.

Din cele prezentate mai înainte se vădește, chiar din puținele citate pe care spațiul ne-a îngăduit să le facem, că limba română are o situație deosebită printre limbile cunoscute.

În secolele precedente, universități celebre și savanți renumiți au remarcat că Spațiul Carpathic este locul de unde au roit popoarele Europei și ale Asiei Vestice.

Pentru că acceptarea rezultatelor cercetărilor noastre să nu constituie obiect de controverse, trebuie cercetat lexicul principal al unor limbi din antichitate (sanscrita, elina, latina), dar și al unor graiuri contemporane de largă răspândire (engleză, franceza, germana, rusa, italiana, hindi și.a.) și să arătăm că unele cuvinte din lexicul fundamental al acestora provin din *indo-europeana comună*.

Cercetarea este îngreunată de faptul că pentru nici unul din graiurile europene, de exemplu, cu excepția României, nu se găsesc dicționare de vorbe populare. Or, *indo-europeana* era, fără îndoială, o limbă populară.

Pentru a duce la bun sfârșit această lucrare de importanță deosebită, atât pentru România cât și pentru Europa este imperios necesar un INSTITUT ROMÂN DE STUDII INDO-EUROPENE.

Știind că în știință nimic nu este definitiv și fiind vorba de o lucrare de importanță deosebită, universală, propunem înființarea Institutului Român de Studii Indo-Europene, sub egida Senatului României.

Institutului Român de Studii Indo-Europene va publica o revistă bilingvă (română/engleză) în care va aduce la cunoștința lumii științifice internaționale rezultatele cercetătorilor români.

INIȚIATORI

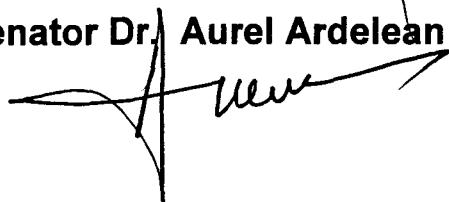
Senator Dr. Adrian Păunescu

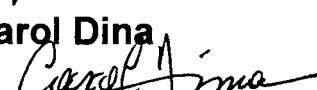
Senator Dr. Gheorghe Funar

Senator Dr. Aurel Ardelean

Senator Carol Dina

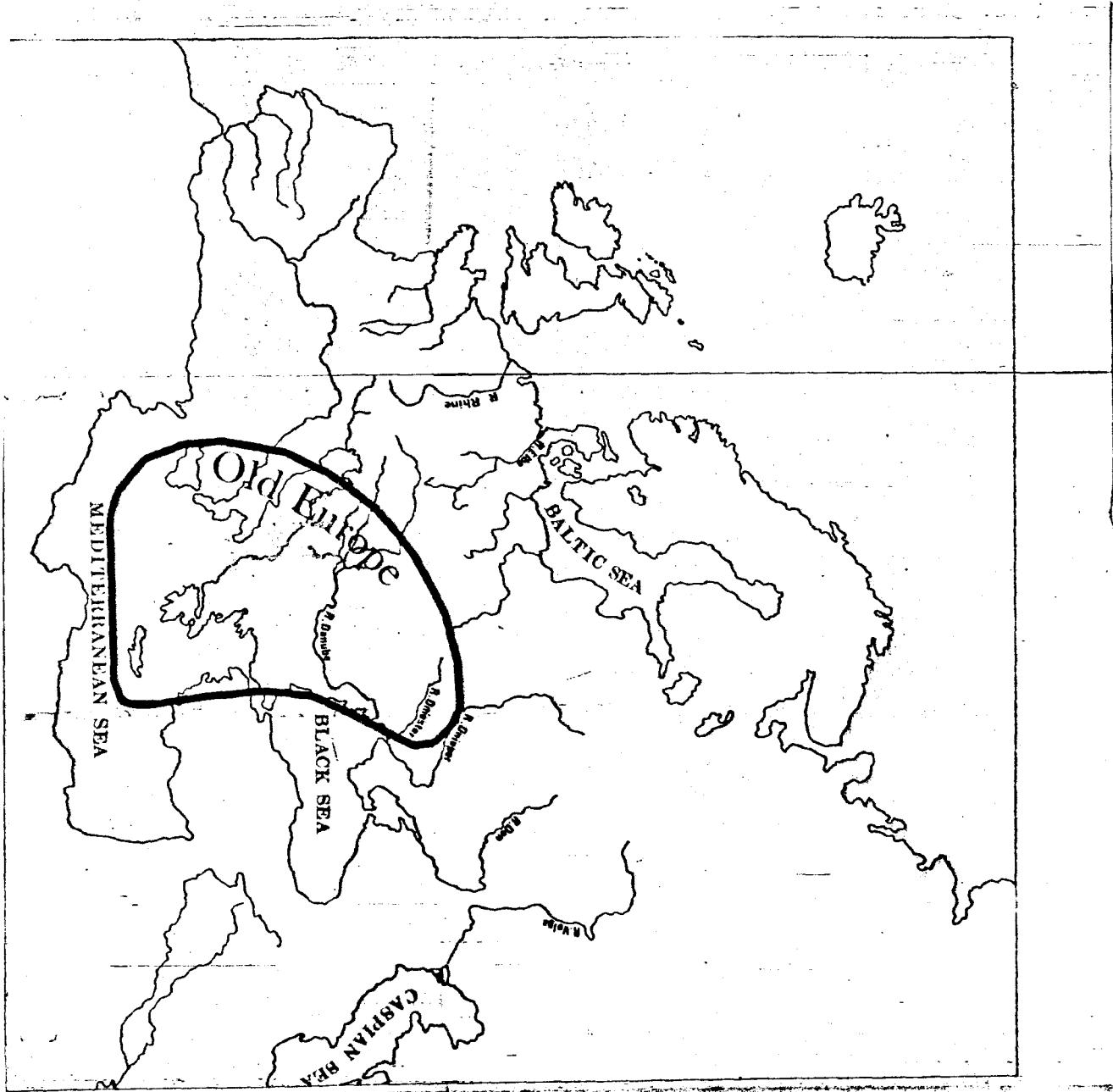
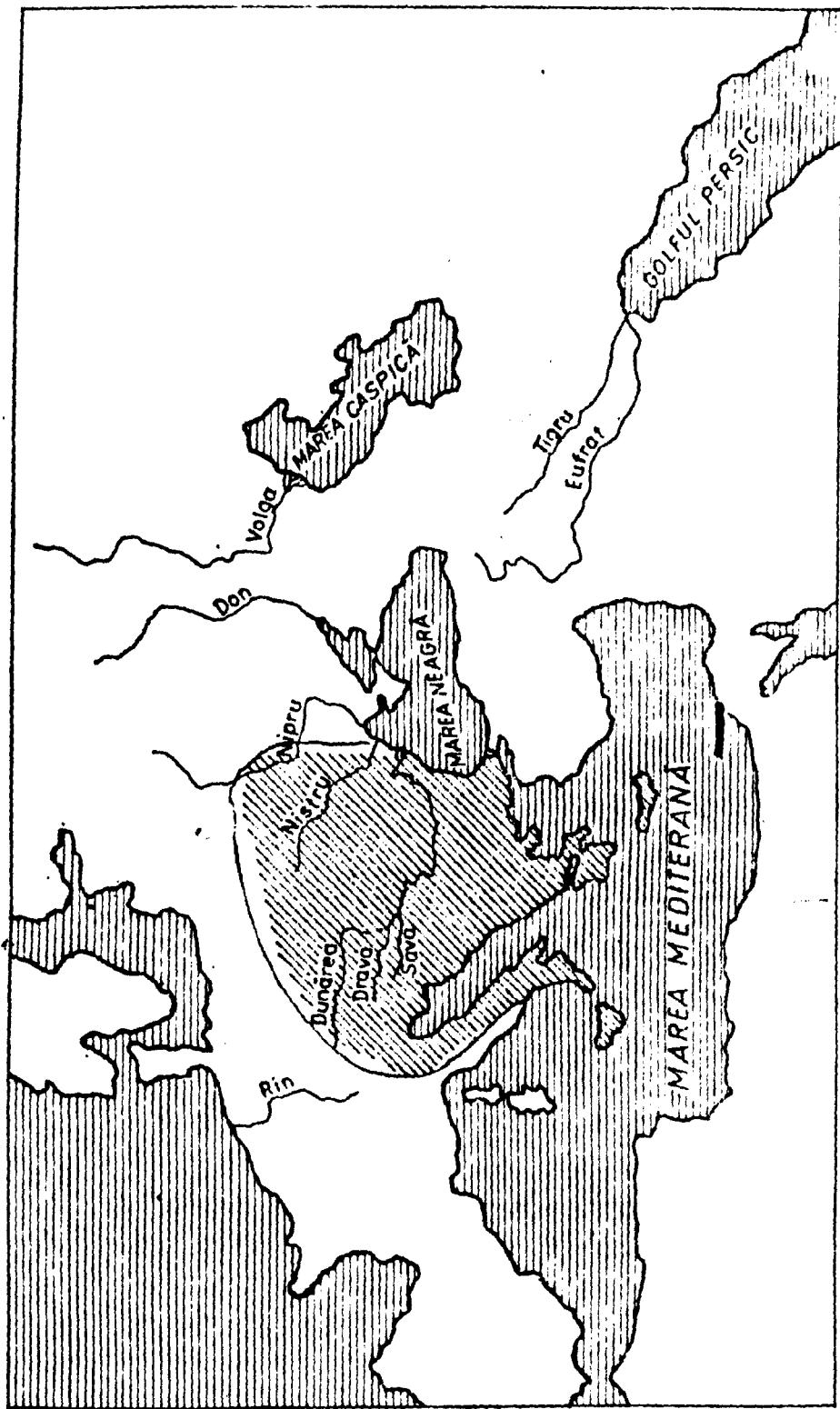

Fig. 4. Vechea Civilizație Europeană ca parte a lumii străvechi în perioada maximă săă expansiuni, mileniul al V-lea î.e.n.

83. p 264

1. c. 21